

Warszawa, dn. 8 luty 2005 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr hab. Andrzej ZOLL

RPO-421808-III/02/LN

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Pan
prof. dr hab. Marek Belka
Prezes
Rady Ministrów

Zgodnie z treścią art. 5 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 87 ze zm.) świadczenia określone w ustawie przysługują w czasie pobytu osoby uprawnionej na obszarze Państwa Polskiego, chyba że niniejsza ustawa albo umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

Polska nie zawarła dotychczas umów międzynarodowych, które byłyby realizacją zastrzeżenia przewidzianego w końcowej części art. 5 ustawy. Tymczasem poza Polską, na Wschodzie i Zachodzie, przebywają jeszcze inni inwalidzi wojenni posiadający niekwestionowane zasługi dla Ojczyzny, którzy nie otrzymują świadczeń określonych ustawą.

W mojej ocenie można mieć uzasadnione wątpliwości, czy w świetle art. 19 Konstytucji dopuszczalne jest ograniczenie specjalnej opieki państwa nad weteranami walk o niepodległość, zwłaszcza nad inwalidami wojennymi, do kategorii osób przebywających na obszarze Państwa Polskiego. Niezależnie od tego uważam, że konieczna jest rozbudowa realizowanego już modelu opieki sprawowanej przez państwo w kierunku zaspokojenia takich potrzeb weteranów walk o niepodległość, które łączą się z realizacją decyzji o powrocie do Ojczyzny po długim okresie przebywania za granicą. Potrzeby takich osób, zwłaszcza samotnych i niezamożnych, dotyczą w szczególności pomocy w uzyskaniu mieszkania oraz wsparcia pieniężnego na tzw. zagospodarowanie się. Na przykładzie jednej ze spraw skierowanych do mnie, a dotyczącej osoby o szczególnych zasługach dla Ojczyzny, można stwierdzić, że uzyskanie prawa do świadczeń z powołanej ustawy w związku

ze spełnieniem warunku pobytu na obszarze Państwa Polskiego, w szczególności prawa do renty inwalidzkiej, a także do świadczeń z ustawy o kombatantach, nie rozwiązuje problemów życiowych związanych z decyzją powrotu i zamieszkania na stałe na terenie Polski.

Istniejące w tym zakresie regulacje prawne, a w szczególności art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 43, poz. 371 ze zm.) przyznający Kierownikowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych prawo do udzielania specjalnej pomocy socjalnej, a także przepisy art. 82 i 83 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 38, poz. 353 ze zm.), dające podstawę do świadczeń przyznawanych w szczególnym trybie, okazują się w takich sprawach mało nieprzydatne lub niewystarczające, także ze względu na ograniczone środki finansowe przyznane na już realizowane formy pomocy socjalnej.

Z tego też względu, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2002 r. Nr 14, poz. 147), zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości systemowego uregulowania przedstawionej sprawy.

/-/

DYREKTOR ZESPOŁU

/-/mgr Lesław Nawacki